

Svar på skriftligt spörsmål SSS 567/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att ingripa i internationella indrivningsbolags verksamhet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 567/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Taavitsainen/sd:

Vad ämnar ministern göra för att bekämpa internationella indrivningsbolags kriminella verksamhet i Finland,

vad ämnar ministern göra för att förhindra att samma personer grundar ett nytt företag och fortsätter att bedriva olaglig indrivning i Finland efter att ägarnas eller de ledande personernas tidigare företag har förlorat koncessionen till följd av olaglig indrivning,

vad ämnar ministern göra för att lagstridiga indrivningsmetoder inte längre ska gå igenom i summariska förfaranden vid tingsrätterna,

ämnar ministern föreslå ökad övervakning och hårdare straff, vite och andra åtgärder med vilka den olagliga indrivningen som indrivningsbolagen bedriver kan utrotas i Finland,

hur ämnar ministern säkerställa att det bland handlingarna som ska lämnas till rätten alltid förutsätts ett verifikat över den ursprungliga skulden av borgenären (inte indrivningsbolaget) och ett verifikat över avräkning och ränta gällande skulden,

ämnar ministern ändra indrivningsväsendets handlingsrutiner i Finland så att indrivningsbolagen och/eller utsökningsmannen innan de kan börja driva in en skuld ska lägga fram en beräkning över lånekapitalen och upplupna räntor, avräkningar och kopior av lånens ursprungliga skuldebrev eller andra skuldebrev?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Bestämmelser om frivillig indrivning finns i lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Avvikelser från bestämmelserna i lagen får inte göras till nackdel för gäldenären. Enligt 4 § i lagen får vid indrivning inte användas förfaranden som strider mot god indrivningssed eller som annars är otillbörligt mot gäldenären. I indrivning är det bland annat inte tillåtet att orsaka gäldenären oskäliga eller onödiga kostnader eller att indriva preskriberade fordringar. Enligt 4 § i lagen har gäldenären rätt att av borgenären avgiftsfritt få aktuella uppgifter om bland annat skuldernas hel-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 567/2018 rd

hetsbelopp och grunder och en utredning över hur upplupna räntor och kostnader på skuldkapitalet bestäms. Om gäldenären bestrider betalningsskyldighet får den frivilliga indrivningen i enlighet med 4 b § inte fortsätta. Vid indrivningen av konsumentfordringar har gäldenären dessutom rätt att begära att indrivningen avbryts och att ärendet överförs till rättslig indrivning. Om indrivningen efter detta fortsätter kan de kostnader som uppstår inte krävas av gäldenären. I indrivningslagen finns bestämmelser om maximibelopp som baserar sig på kapitalet som fordras för såväl enskilda åtgärder (10 a §) som för indrivningskostnadernas helhetsbelopp (10 d §).

När det gäller konsumentfordringar är det konsumentombudsmannen som övervakar att bestämmelserna i indrivningslagen iakttas och som kan inrikta tvångsmedel mot näringsidkare som handlar i strid med bestämmelserna i indrivningslagen. En borgenär och ett indrivningsföretag som då de bedriver indrivning orsakar gäldenären skada genom att förfara i strid med lagen eller annars felaktigt är skyldig att ersätta skadan.

Med summariska tvistemål avses sådana yrkanden som förs fram i domstolen och som kan väckas genom begränsad stämningsansökan som är enklare än den vanliga stämningsansökan i tvistemål. Enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken kan begränsad stämningsansökan användas när målet gäller en fordran på ett visst belopp, återställande av besittning eller ett rubbat förhållande eller vräkning och käranden meddelar att han eller hon anser att saken inte är tvistig. I stämningsansökan behöver som grund för yrkandet endast de omständigheter anges som yrkandet omedelbart grundar sig på. Bevis behöver inte uppges men i stämningsansökan ska exakt specificeras det avtal, den förbindelse eller något annat skriftligt bevis som käranden önskar åberopa.

Om stämningsansökan uppfyller de krav som ställs på den meddelar tingsrätten stämningen i vilken svaranden uppmanas skriftligen avge svaromål inom utsatt tid efter att stämningen delgetts. I stämningen meddelas svaranden att käromålet bifalls genom en tredskodom, om käranden inte avger ett svaromål eller lägger fram grunder för bestridande eller om han eller hon till stöd för bestridandet åberopar en sådan grund som inte påverkar avgörandet av målet. Behandlingen av summariska stämningsansökningar i tingsrätterna är långtgående automatiserad och om svaranden inte avger ett svaromål godtas yrkandena genom tredskodom. Principen är emellertid inte utan undantag. Domstolarna tillämpar på tjänstens vägnar till exempel tvingande lagstiftning som stiftats för att skydda konsumenterna, till exempel de tvingande bestämmelserna i konsumentskyddslagen (38/1978), räntelagen (633/1982) och lagen om indrivning. Ett yrkande som blivit anhängigt som obesträtt och som strider mot lagen om indrivning förkastas som uppenbarligt ogrundat trots att svaranden inte har besvarat talan. I princip har tingsrätten inte möjligheter att på tjänstens vägnar övervaka att samma fordran inte indrivs flera gånger av samma eller olika käranden. Om käranden går till väga så här är det emellertid fråga om ett processbedrägeri som ska bestraffas i enlighet med 36 kap. 1 § 1 mom. i strafflagen. På motsvarande sätt uppfyller en försäljning av fordran till flera aktörer rekvisit för bedrägeri.

År 2018 anhängiggjordes mer än 413 000 tvistemål genom summarisk stämningsansökan vid tingsrätterna. Att bifoga handlingar gällande enskilda fordringar till stämningsansökan vore inte ändamålsenligt. Däremot bör man sträva efter att säkerställa att alla uppgifter som är relevanta

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 567/2018 rd

med tanke på svaranden och behandlingen av ärendet uppges i stämningsansökan. I syfte att effektivisera behandlingen av summariska tvistemål och för att förenhetliga stämningsansökningarna har en ny 3 a § genom lag 439/2018 fogats till i 5 kap. i rättegångsbalken och enligt den ska stämningsansökan gällande ett summariskt tvistemål lämnas in i elektronisk form via rättsförvaltningens informationssystem eller e-tjänst. Dessutom utvidgas kompetensen som behövs för behandlingen av summariska tvistemål genom att behandlingen av dem koncentreras till ett begränsat antal tingsrätter. Reformen träder i kraft 1.9.2019.

Regeringen har därutöver 15.11.2018 lämnat proposition RP 230/2018 rd med förslag till ändring av bestämmelserna om konsumentkreditavtal och vissa andra konsumentavtal till riksdagen. Enligt förslaget ska bland annat räntetaket för konsumentkrediter i konsumentskyddslagen utvidgas till att gälla alla konsumentkrediter med undantag av bostadskrediter med realsäkerhet. Enligt förslaget ska räntetaket definieras så att det i lagen ställs en övre gräns på 30 procent för den kreditränta som konsumenten ska betala för krediten. Även rätten att ta ut övriga kreditkostnader av konsumenten begränsas enligt förslaget genom att det för sådana kostnader ställs en dags- och årlig övre gräns. Även påföljderna för överträdelse av prisregleringen föreslås bli strängare.

Dessutom föreslås det i regeringens proposition att det i stämningsansökan ska anges mer detaljerade uppgifter om kreditavtalet än nu när yrkandet grundar sig på ett konsumentkreditavtal. Ändringarna ökar domstolarnas möjligheter att på tjänsten vägnar beakta iakttagandet av den tvingande reglering till skydd för konsumenten. Preciseringarna gällande uppgifterna som ska lämnas och tillägget om elektronisk hantering förbättrar ytterligare konsumentskyddet i den rättsliga indrivningen. Behandlingen av propositionen har inte ännu slutförts i riksdagen.

Prövning av riktigheten av kärandens yrkanden sker så som beskrivs ovan i rättegång vid domstol och domstolens dom verkställs i utsökningen. Yrkandets riktighet prövas sålunda inte på nytt i utsökningsförfarandet. I ansökan om utsökning ska den som ansöker om utsökning enligt 3 kap. 2 § 1 mom. 4 punkten i utsökningsbalken (705/2007) förutom de övriga uppgifter som behövs dessutom ange beloppet av fordran samt för beräkning av räntan beloppen av och datum för amorteringar som gjorts efter utfärdandet av utsökningsgrunden. I 3 kap. 3 § i utsökningsbalken ingår bestämmelser om sökandes skyldighet att informera om förändringar i uppgifterna efter ansökan lämnats in. Enligt 2 mom. i paragrafen är sökande skyldig att underrätta utmätningssmannen om betalningar som sökanden har tagit emot på annat sätt än genom utsökning. I annat fall kan utsökningen avbrytas eller återkallas.

I 3 kap. 5 § i utsökningsbalken ingår bestämmelser om bifogande av utsökningsgrunden till ansökan. Enligt 1 mom. i bestämmelsen ska utsökningsgrunden bifogas till ansökan i original eller som kopia. Om utsökningsmannen tvivlar på kopians riktighet kan han eller hon kräva att sökande lämnar utsökningsgrunden i original eller som kopia utfärdad av en myndighet. Enligt 2 mom. i bestämmelsen behöver inte sådana tredskodomar i fordringsmål bifogas till ansökan som utsökningsmyndigheten har underrättas om med stöd av 4 § i lagen om domstolarnas skyldighet att informera om vissa avgöranden (373/2010). I sådana fall är det tillräckligt att utsökningsgrundens identifikationsuppgifter anges i ansökan om utsökning.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 567/2018 rd

Bestämmelserna i utsökningsbalken om de uppgifter som ska lämnas vid verkställighet och om de handlingar som ska inges är med tanke på gäldenärens rättskydd ändamålsenliga och det finns inte anledning att komplettera dem på det sätt som anges i det skriftliga spörsmålet.

Lagstiftningen som gäller bedrivandet av indrivningsverksamhet hör till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde.

Helsingfors 21.2.2019

Justitieminister Antti Häkkänen